

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4409

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

219

C O D I C E S

220

verbis illis: *in opere et sermone et operacione anime Ego autem coram — — .*

XC. VII D. 23

a61 Codex chartaceus lat. Sec. XV. Folior. 429. f. per duas columnas currente calamo scriptus hanc in Theca anteriore praefert notam: *Hunc librum testatus est Domui Collegij ducalis Wienn. Egregius vir Magister Andreas de weytra Sacre Theologie professor eximius &c. Vir hic cognomine Hofmüller post gestos a. 1432 et 39. academicos fasces a. 1452. etiamnum superstes et facultatis suae Decanus fuit. Liber porro sequentia completitur: I. Domini Petri de eliaco (Alliaco, d'Ailly) episcopi Cameracensis postmodum sandi Crisogoni presbiteri Cardinalis expositionem super septem psalmos penitentiales. Praefatio incipit: *Penitentia uera velud scala quedam est &c. Ut alibi.**

II. fol. 13. M. Hainrici de bassia, ut in subscriptione dicitur, epistola pacis. Anno domini 1420. Annus hic absque dubio Librarii est, cum annum 1397. supremum habuerit *Henricus*, titulus vero operis non parum involvit Scriptores, dum inter ea, quae Autor noster de Schismate inter Clementem VII. et Urbanum VI. elucubratus est, alii *Consilium Pacis*, alii *Epistolam Pacis*, alii *Dialogum de Schismate*, alii *Carmen invectivum in Schisma sui temporis* memorarent. Negotium ex parte extricatur, si sciat lector, *Epi-*

stolam nostram Pacis eandem esse cum Consilio Pacis, quod Capite I. mutilum Hermannus von der Hardt ex Cod. Helmstad. inferuit T. II. Concil. Constant. P. I. quo loco lapsus vir doctus Henricum nostrum fata Constantiensis Concilii vidisse et superasse in titulo scripsit. Miror vero, cum ei multa sane ad vastum illud Opus suppeditarit Bibliotheca Caesarea, Codicem praesentem praeteritum fuisse. Sed neque, qui Gersonis Opera Antverpiae, ut saltem fert titulus, a. 1706. edidere, conati sunt Caput illud I. unde unde recuperare, Traetatum ἀνεφαλον T. II. col. 809. ex Herm. v. d. Hardt repraesentare contenti. Ejus igitur ut integritati consulatur, totum illud Caput hoc exscribendum duximus.

Uniuersis nauicula (sic) Petri gubernacula inter undosi maris procellas regentibus ceterisque orthodoxis reformande ecclesie ministerio quomodo libet astrikitis, mecum qualiscunque sim, cogitare que ad pacem sunt iherusalem. Vidi iniqitatem et contradictionem in Civitate, diuinus dixit propheta. Qui incolis ciuitatem Dei, que est Fidelium univerialis ecclesia, sedentibus in tabernaculis Fiducie et in requie opulenta incrassatis, impingwatis et dilatatis. Caro incaluit, refriguit spiritus, sapuit mundus, insipuit Deus, insurrexit dyabolus, et virtutibus proscriptis succreuerunt vicia. Semitas patrum obliquauit posteritatis malicia: violata sunt ecclesiastica decreta, quoniam Christi ecclesia in sanguinibus

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4409

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

221

HERMENEUTICI.

222

bus edificabatur: Sanctuarium Dei quasi hereditarie posidebatur. Grex Domini presentia pastorum priuabatur: Patrimonium Christi in vanitatibus et pompis consumebatur: Templa Domini cultus ruinam patiebantur: indigni dignitatibus extollebantur; digni postponebantur: Si eis beneficia dabantur, post pro indignis reseruabantur. Viri ecclesiastici mundana cupiebant, spiritualia fastidiebant; Legibus seculi, litium fomentis studebant; diuinis eloquii pro animarum incendiis non pollebant quid plura? Observancia dignissime rerum spiritualium regule carnalium negligenteria posteriorum fere omnes labefacit. Quibus patrum antiquitas operibus tenebrarum diffusa displicuit, et suarum inuencionum tradicionumque diuine Legis emula nouitas placuit, qua lites perpetuabantur, et mille fraudes in ciuitate Dei committebantur; Simonia, beneficia vendebantur, episcopatus conferebat; indulgencias, absoluciones, dispensaciones pecunia impletarbat; auaricia exaccionibus premebat; auaricia omnia sciebat et omnes peruertebat; Luxuria ardebat. Sed quia tandem viciorum inirium et consumatio accedens pacis emula Superbia ciuitatem Dei universam discordia confundebat: hanc igitur vidit propbeta iniquitatem, que, ut vereor, concepit dolum (sic) et peperit contradictionem in ciuitate.

Postquam contradictionem, proch dolor! presens contentiosum scisma non solum Legibus diuinis et humanis aduersarium, scilicet inui-

labilem utique contradictionis (traditionis?) Legem infringere temptans, cum jus posituum affercigni standum esse contendat et ipsi contradictionia qua equo veritatis testimonio afferuerunt, ut patebit infra. Ergo quid mirum, si hoc scisma, nequam contradictionis proles, monstrum monstrorum, que contradictione gignit suam monstruositatem rebus omnibus inimicam cunctis Legitimis interemptis decursibus confundat. multa ambiguitate perplexum et scrupulositate auxilium Christi tunice inconsutilis Laterum ecclesiastici ordinis confusum, generalium studiorum dissipatum, heresum et errorum propagatum, populi Dei mille scandalis offensum, et quod horrendius est, turpi monstrestate deformatum sponsus Ihesu Christi, que jam diviso capite, ut ita loquar, facta est quasi acephala aut velud monstrum biceps. Quoniam de ipsius utero partus quasi viperinus erumpens gemellus, ruinis quassatis visceribus matrem diuistit: diuisam in doloribus usque adhuc diuistit, Legitimas reunionis medelas non querit, quantus (quamvis?) conspiciat de malo in pejus maternum putrescere vulnus, gemitibus utique deflendum lacrimosis. Inde quia non dum (non modo?) caput ecclesie languet, ut (et?) viscerum dolor ventrem distorquet, sed et in membris ecclesiae venenata vulneris redundantia dolorosè apostemata et febricitat. que triplex morbida propago sacrosanctam fidelium ecclesiam hodie exclamare cogit, Caput meum doleo, ventrem

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4409

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

223

C O D I C E S H

224

trem meum doleo, ventrem meum doleo; compages artuum meorum soluebantur, et ultra spiritum non habebam. Sed quis de hoc clamore non miratur, qui videt in patulo ex hoc scismate mille pericula eminere corporum et animarum corruptionem morum, depressionem humilium deuotorum, exaltationem vilium reproborum, simplicium seductionem, antichristi introductionem, gaudium saracenorū, triplum Judaeorum, commotionem gwerarum et preliorum. Temporalia dissipantur ecclesie, cultus diminuitur diuine honorificentie, defunctorum defraudabuntur (sic) anime Legitima sacrorum ministracione et orationum oblacione. Surgent (sic) in prelatos principes subiecti populi, scandalizati Laici clericis redditur infesti; detractiones multiplicantur, conscientie in-

quietantur. In vicarium Christi dampnabiles exprimuntur blasphemie, cum unus eorum communiter creditur esse Papa, et nibilominus alterutrum se blasphemando appellant vel antichristum et serpentem tortuosum vel machometum aut Ydolum ignominiosum et cetera, que christianis auribus nimium horrenda esse debent terrente verbo Saluatoris: Qui dixerit fratri suo fatue, reus erit jehenne ignis. Cuius mores CL Patres Sinodi Ephesine prime contra Nestorium Episcopum et hereticum Sinodalia decreta eidem transmittentes. &c. quae in memoratis editionibus habentur.

Illud ex subiectis in calce versiculis, ut versiculos amabat Henricus noster, addo: optime litem de Titulo Operis componi v. 3.

Consilii placeat nominetur *Epiſtola pacis.*

Itaque *Epiſtola Consilii Pacis* dici volebat, quorum alterutrum omittendo facile duo diversa opera effinxeris.

III. fol. 29. Anonymi brevis *Traſtatus de Tribus Habitaculis*, qui sine Titulo incipit: *Tria ſunt sub omnipotentis dei manu habitacula. Summum ymum et medium. Quorum ſummum regnum dei id est regnum celorum, ymum vocatur infernus, medium mundus presens &c.* In horum descriptione et comparatione totum exigitur usque ad ultima verba: *deum omnipotentem benignum et misericordem cui est honor &c.* Recurrit alibi.

IV. fol. 32. p. 2. *Incipit tractatus de occultatione viciorum sub specie virtutum.* Infra col. dicitur Magistri Hainrici de urimaria. Initium: *Eſt via que uidetur homini recta &c.* Quia secundum gregorium. Moral. Multa ſunt vicia &c. Percurruntur vitia VII. Capitalia, singulisque Remedia generalia et specialia administrantur. Finis: *poterimus extirpare. Quod nobis deus preſtare dignetur. Amen.* De hoc Tractatu ejusque Autore jam memini alibi.

V. fol. 45. *Traſtatus de discretione spirituum M. hainrici de basia.*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4409

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

225

HERMENEUTICI.

sia. Jam Cod. alio indicatus, sed ibi absque Autoris nomine.

VI. fol. 55. p. 2. Incipit tractatus de instinctibus interioribus hominis M. Hainrici de vrimaria. Initium: Semen cecidit in terram bonam &c. Licet uerbum propositum exponatur &c. Finis: et in futuro per gloriam consequi Ihesus christus, qui cum patre &c. Quatuor distinguit Autor Instinctus: Divinum, Angelicum, Diabolicum et Naturale. Tractatus teste Fabricio in Bibl. med. et inf. lat. lucem vidit Venetiis 1498. et plures alibi, ut Antverpiae opera Corn. Dielmani O. S. Aug. 1652. 8. una cum praecedente Henrici de Hassia.

*VII. fol. 77. Incipit tractatus de Confessione Magistri Mathie de cracovia. Additum alia manu: et secundum alios Jobannis de Deo. Puto neutrius. Nec etiam Thomae Aquinatis, quamvis ei a Trithemio adscribatur, et extet inter ejus Opera edit. Rom. 1570. T. XVII. Opusc. 64. fol. 102. Sed subscribo Job. Gersoni, qui ad finem *Tra>. de Pollut. diurna* ait: *Ascribunt aliqui S. Thomae, sed magis apparet ex stylo et materia, quod sit Bonaventuræ. Itaque et in editione Ejus Opusculorum. Argent. 1495. legitur, et receptus est in T. VII. Operum Lugd. 1668. p. 646. f. Incipit vero: Quoniam fundamentum et ianua virtutum &c. Et finit: cum apparuerit gloria tua. Ad quam nos perducat, qui viuit &c. In Cod. nostro Compa>toris vitio a fol. 81. redeundum est ad fol. 68.**

Denis Codd. mss. theolog. Bibl. Palat.

226

VIII. fol. 81. Incipit alter tractatus de tribus partibus penitentie descendens ad singula peccata mortalia, quem videtur fecisse Magister Nico. de dinklspüchl. Et Trithemius illi tribuit, et extat inter ejus Opera impressa, ut dixi alibi. Initium, ut ibi: Secundum magistrum et doctores &c. Finis: preces fundere neglexerit.

IX. fol. 87. p. 2. Incipit liber meditationum Reuerendissimi domini Bonaventure Cardinalis et doctoris, qui ymago vite eterne nuncupatur. Est Soliloquium illud, quod T. VII. Opp. Lugd. 1668. p. 105. de quatuor mentalibus Exercitiis dicitur, et incipit: Flebo genua mea &c. Jam indicatum Codd. aliis, ubi vides, quatuor diversis titulis Tractatum hunc a diversis Librariis venditari, quare boni illi homines non levem passim crucem Bibliographis fixere.

X. fol. 107. Incipit prohemium beati Anselmi in proslogion. Initium: Postquam opusculum quodam velut exemplum meditandi &c. Prooemium excipit Tabula Capitum. Opusculum ipsum in his C. penult. verbis deficit: et ille se et illos per seipsum — —. Integrum extat in Anselmi Cantuar. Opp. edit. Paris. 1721. p. 29. f.

XI. fol. 116. Incipit tractatus de celebratione missæ editus a Magistro Johanne de gerson. Initium: Dubitatum est apud me frequenter et diu &c. Extat Opp. omn. T. III. Antwerp. 1706. col. 323. inscriptus: De Praeparatione ad

P

Mis-

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4409

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

227

C O D I C E S

228

Missam et pollutione nocturna, et nobis alibi iterato.

XII. fol. 122. p. 2. *Incipit Tractatus de Arte audiendi confessiones Magistri Johannis de Gersona Cancellarij parisiensis. Initium: Etiam si Virtus quam affuetatio gignit &c. Extat Cod. alio et Opp. T. II. col. 446.*

XIII. fol. 126. p. 2. *Incipit Tractatus De vita Contemplativa praetice considerata distinguis per 12. considerationes Magistri Johannis de Gersona Cancellarij Parisiensis. Initium Prologi: Tractantes in lectionibus nostris jam a multo quamuis interrupto tempore &c. Est Pars II. Considerationum de Mystica Theologia, et extat Opp. T. III. col. 399.*

XIV. fol. 140. p. 2. *Sequitur Tractatus Johannis de Gersona de remediis contra recidivam peccandi a confessoribus dandis. Initium: Habet hoc proprium ars quilibet &c. Extat Opp. T. II. col. 457. In fine nobis adtextitur illa particula de Circumstantiis in Confessione inquirendis, quae in impressis Tractatum praecedit: Praeterea iste circumstancie que habentur per hunc versum &c.*

XV. fol. 143. *Incipiunt hic ammoniciones Cesarii Episcopi Arelatensis. Sunt illae XII. Homiliae, quas dabimus Cod. CCLXI. Hic porro in hunc modum subscriptae sunt: Expliciunt sermones Cesarij Episcopi Arelatens. Apud aliquos intitulantur Omelie Eusebij Emiseni.*

XVI. fol. 162. *Incipiunt libri ethymologiarum ysidori iunioris by-*

spalensis episcopi ad braulionem cesaraugustanum episcopum conscripti. Ita quidem titulus; sed cave, quid expectes praeter horum Virorum Epistolas aquileias VI. quarum V. Dubreulius in edit. Opp. Isidori Paris. 1601. f. Libris Etymologiarum praefixit, primam, quod nihil ad hos libros pertinerebat, inter alias Autoris epistolas tertio loco p. 694. exhibet. Incipit vero illa: Domino meo et dei seruo braulioni episcopo ysidorus episcopus. Omni desiderio desiderau nunc videre faciem tuam &c. Porro cum nova Isidori editio in multorum eruditorum votis sit, specimen aliquod variae Lectionis ex his epistolis subjungere visum est. Legit itaque Codex noster ep. 2. Servorum pro Sanctorum. Piissime pro pie. Pestis mortalitatibus pro luis. Ep. 3. aspicere merear pro aspicerem. Ep. 4. stulta pro styli. famulis pro familiis. moderatur pro dispensat &c.

XVII. fol. 164. *Quod non licet babere monacho proprium. Seu ut in calce notatur: Tractatus de proprietatibus religiosorum Editus per venerabilem M. b. de bassia doctorem sacre pagine. Incipit: Pro salute eorum qui vicia fugere cupiunt &c. et finit: quantum ei opus est in christo ihesu domino nostro Amen. Thema suum propugnat Autor ex Jure canonico, et ex Regula S. Benedicti. Exemplar etiam ms. invenit Mansius in Coenobio Scotor. Vien. ut testatur in edit. Biblioth. Fabriciana L. VIII. p. 220. Ut tamen nihil dissimilem, in indice, qui Cod. nostro*

prae-

2025-07-01

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4409

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

229

HERMENEUTICI.

230

praefixus est, de Libello dicitur: *Est, ut putatur, M. Hainrici de Hassia.* Recurrit alibi.

XVIII. fol. 169. *Questio vtilis, quare homo aliquando est bene dispositus devocioni, et quandoque non.* Quatuor assignat caussas Author *anonymus*: *Negligentiam propriam hominis, impugnacionem dyabolicam, nimiam defatigacionem virium sensituarum, et dei dispositionem.* Incipit: *Solet a nonnullis queri, quare hoc sit quod homines spirituales &c.* Finit: *patet ex dictis intuenti ea.*

XIX. fol. 172. *Tractatus imperfectus de Indulgentiis*, cuius initium: *Quoniam nonnunquam in quantitate indulgenciarum quas ex concessione Prelatorum fratres dant in predicationibus et pronunciant seu pronunciari faciunt in suis festiuitatibus a quibusdam hoc minus fauorabiliter interpretantibus impingitur (impugnatur) quasi fratres in hac parte faciant quod non debent uel non possunt.* Id circa pro excusatione fratrum intendo scribere tractatulum unum si placet de quantitate indulgenciarum nominandum &c. XII. *Quaestionibus* constat, sed jam in secunda deficit.

XX. fol. 177. *Tractatus Cancell. Parys. de potestate ecclesiastica.* Post Proeemium, quod materiam XIII. Considerationum expavit, incipit: *Potestas ecclesiastica debet ab ecclesiasticis &c.* et finit: *Ratus vero dupliciter vel de Jure vel de facto.* *Hic tractatus scriptus est seu compositus in Concilio generali Constan. per R. M. Johannem*

de Jersauo (Gersona) Cancell. Parrysen. Anno domini M° CCCC° 17. Extat Opp. T. II. col. 225. et nobis alibi.

XXI. fol. 190. *Sequitur tractatus bonus de sacerdotio et regno et multa bona circa ista tractantur in sequentibus, quem composuit, ut audivi, quidam Magister parry. et ex quo precedens tractatus in magna parte est tractus. Magister hic, ex quo Gersonem profecisse Noster asserit, est Johannes Quidort, Surdus, le Sourd, de Soardis, vel vulgo dictus Parisiensis O. P. qui Sec. XIV. ineunte floruit, ut habes in Scriptt. O. P. T. I. p. 500. Editiones Tractatus praesentis damus alio loco.* Incipit: *Interdum contingit, quod vitare volens &c.* Finit: *et sine qua papa non sit papa.*

XXII. fol. 220. *Tractatus de vita spirituali anime Johannis de gersona &c.* In prolixiore titulo miniato ad hoc opus tanquam Pars II. et III. revocantur *Tractatus de Discretione spirituum et de vita anime contemplatione stabilitate*, qui tamen tardius in Cod. consequuntur. Praefens incipit ab Epistola ad Petrum de Alliaco, ut in edit. T. III. p. 2. et finit: *Ita finem huius operis dedicamus.*

XXIII. fol. 252. p. 2. *Prohemium in tractatum de contractibus Magistri Johannis Gersonis Cancell. parry.* Initium: *Qui volunt diuites fieri &c.* Finis: *tam diuino quam humano iure dampnatam.* Extat T. III. col. 165. Sed nobis adhaeret Judicium Job. de Imola Doct. Bononiensis, qui lecto Ger-

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4409

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

231

C O D I C E S

232

*sōnis Tractatu eosdem, quos ille,
Contraētus illicitos declaravit.*

XXIV. fol. 265. *Sequitur sermo cancellarij parisiensis quando rex romanorum (Sigismundus) iuerat a constantia ad regem arragonum et ad petrum de luna prō vniōne ecclesie procuranda. Initium: Prosperum iter faciet nobis &c. Extat T. II. col. 273. et nobis alibi.*

XXV. fol. 274. XII. *Considerationes super modo protestandi M. Jo. de gersona canc. Parif. Additur alias: Circa materiam fidei. Initium: Protestatio seu reuocatio generalis aut condicionalis &c. Habentur T. I. col. 28. et nobis iterum.*

XXVI. fol. 279. p. 2. *Incipiunt XII. Considerationes de pertinacia notanda in aliquo. Magistri Johannis Cancel. Initium: Pertinacie propria ratio que errantem &c. T. I. col. 36. nobis pariter alibi.*

XXVII. fol. 280. p. 2. *Sequitur declaratio pulcra Cancellarij parisiens. que veritates de necessitate salutis sint credende et que supiant heresim. Initium: Declaratio compendiosa que veritates &c. T. I. col. 22. et nobis iterato, sed hic subscripta non est Determinatio in Concilio Constantiens, ut in impressis.*

XXVIII. fol. 284. p. 2. *Sequitur tractatus Job. gerson factus contra hereticos dicentes de necessitate salutis esse laycos recipere sacramentum sub utraque specie. Incipit: Oblaturus iuxta seniorum buius sacri Concilij Constan. &c.*

Pluries a nobis indicatus, et hic integer, ut T. I. col. 457.

XXIX. fol. 289. p. 2. *Incipit Tractatus de Spirituum probacione Magistri Johannis Gerson Canc. Parif. Additur denuo, esse Partem 2. Tractatus de vita spirituali anime. Initium est: Probate spiritus si ex deo sunt iubet &c. ut T. I. col. 37.*

XXX. fol. 293. p. 2. *Secuntur remedia contra modernas tentaciones. Infra antiqua manu notatur: Ex stilo videtur quod non Gersonis. Neque invenio in ejus Operibus. Initium habent: Ad honorem dei dicam aliqua remedia contra alias temptationes spirituales, que in hoc tempore abundant &c. Remedia haec numero XII. sunt, quae desinunt: et sic domino iuuante ipsius superabis. In nota miniata subjecta Remedia haec cum praecedente opusculo dicuntur Partem II. Tract. de vita spirituali anime constituere; Partem vero tertiam haberi supra fol. 126. Atqui ibi Tractatum de vita Contemplativa praeclice considerata vidiimus, quae potius Pars est II. Considerationum de Mystica Theologia. Nihil ejusmodi Distributio- nis in suis Codd. m/s. observave- rint Editores Parisini.*

XXXI. fol. 297. *Incipit for- mula visitandi M. Johannis de Ger- sona. T. II. col. 558. inscribitur: De visitatione Prælatorum vel de cura Curatorum. Initium est: Ad laudem dei et edificationem populi cristiani compilata est breuis et ru- dis instruclio tempore quo celebra- batur remis prouinciale concilium*

Anno

2025-07-01

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4409

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

233

HERMENEUTICI

234

*Anno 1408. &c. Finis: spiritus
sui robur deus qui est benedictus in
secula. Amen.*

*XXXII. fol. 301. Incipit tractatus de directione habenda in raro
uel cottidie celebrando missam et
quo ordine sacerdos semel in die
digne valeat celebrare. Et de his
qui pluries una die celebrant indis-
crete. Initium: Quemadmodum
in quorundam domibus nobilium no-
mina eorum &c. Finis: et in spi-
ritualibus epulis recumbere deside-
rat. In elenco Cod. praefixo ad
latus tituli eadem manu notatur:
M. Matthei de cracouia. Tracta-
tum de eadem materia hujus Au-
toris adferimus alibi, sed is *Dialogus*
est et aliter incipit. Itaque,
si non fallit Librarius, duo ejus-
dem Argumenti Opuscula ab hoc
Matthia, potius *Matthaeo*, pro-
fecta esse oportet. Id, quod etiam
innueret *J. Frid. Schannatus* in
Hist. Ep. Wormat. T. I. p. 408.
si de ejus in hoc genere αγιθεια
magis constaret. *Dialogum enim
inter conscientiam et rationem a
Libro de Celebratione Missae di-
stinguit.* Sed nempe novimus mi-
ram elapsi Aevi in Titulorum con-
signatione oscitantiam, cui nonni-
fi multorum Codd. collatione me-
deare.*

*XXXIII. fol. 309. p. 2. In-
cipit Tractatus de contractibus ha-
bens duas partes. M. Hainrici de
Hassia. Praemittitur Index Capitu-
tum utriusque Partis. Non est ille
ad Consules Wienn. sed proli-
xior alter, qui incipit: In sudore
vultus tui &c. et Codd. pluribus
indicatus est.*

*XXXIV. fol. 358. Sermones
M. Ni. de dinklspuchl de corpore
christi. Sunt numero V. Primus
incipit: Caro mea vere est cibus
&c. Reliquorum initia dedimus
Cod. DCCLXII. ubi Sermones hi
autoris nomine destituti occur-
runt. Inter rarissima Nicolai scrip-
ta esse, inde conjicias, quod vix
unus alterve Bibliographus eo-
rum meminerit.*

*XXXV. fol. 390. Incipit tracta-
tus de defectibus Missae. Initi-
tum: Defectus missae sunt, quan-
do requisita ad celebracionem missae
deficiunt &c. Dividuntur hi de-
fectus in defectus ex parte mate-
riae, ex parte ministri, et ex par-
te formae. Finis: et de nouo resu-
mere a consecratione sanguinis et
sacrificium perficere.*

*XXXVI. fol. 394. Incipit Cri-
softomus de reparacione lapsi. Est
hic Λογος παραινέτικος εἰς Θεοδωρού
εὐπεποντα, et quidem prior, si ta-
men uterque hic Sermo ad eundem
Theodorum post Mopsueste-
num Episcopum dirigitur, ut doc-
tissimus Montefalconius in Moni-
to praevio Edit. Opp. Chrysoft.
T. I. p. 1. Paris. 1718. f. con-
tra Tillemontium propugnat. Ini-
tium est: Quis dabit capiti meo
aquam &c. Finis: alia ultra medi-
camenta non requiras. Rejecit in-
terpretationem hujus Sermonis ab
incerto, ut ait, Interpretē factam
Editor supracit. utpote non ac-
curatam, novamque paravit. Sed
cave, eam nostram putas. Incer-
tus ille Interpres est Wolfgang. Fa-
britius Capito, qui Versionem suam
primum publicavit Basileae in
P 3 aedib.*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4409

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

235

C O D I C E S

236

aedib. Jo. Frobenii 1519. 4. unde in omnes Chrys. Editiones Basileenses et Parisinas transiit. Hanc rejecit Montefalconius; de nostra vero praesente nil meminit. Seculo jam X. paratam fuisse Codex noster CCXII. docebit; at etiam typis extat, et quidem non modo in edit. *Veneta Opp. Chrys. 1503.* f. ubi secundae numerationis fol. 29. legitur, sed Bibliotheca Aug. insuper Syllogen opusculorum char. goth. s. l. et a. 4. excusam servat, quae editionem *venet.* fortassis aetate superat, et in quam nostra quoque Versio recepta est. Utut adcuratione multum infra Montefalconianam sit, invenisset tamen Vir hic locum illum T. I. p. 29. *ναι παραζωτο,* et amplectebantur, quem in Monito retractans reddit: et salabant, in ea jam recte habere.

XXXVII. fol. 411. *Incipit Crisostomus de Compunctione cordis.* Initium: *Cum te intueor beate Demetri frequenter insistentem michi &c.* Finis: *effecti cibus inextricabilibus et immortalibus flammis.* Divisio in II. Libros non nisi per literam capitalem miniatam indicatur. Extat Montefalc. T. I. p. 122. cum nova versione. Nostra habetur in Sylloge suprac. primo loco, et in edit. *Veneta secundae numerat. fol. 20. p. 2.*

XXXVIII. fol. 426. absque titulo: *Johannis de Gersona Formula visitandi, ut supra. N.* *XXXI.*

XXXIX. fol. 428. p. 2. *Responsio Ambasiorum concilij basiliensis super articulis boemorum*

fa>a 23. die Junij. Incipit: Quantum ad articulum de predicatione verbi dei, dicimus &c. Fusius haec habentur T. XVII. Concil. Labb. edit. *Venet. col. 205.* ad an. 1431. ubi et *Ambasiorum* nomina recensentur.

XCI.

Codex chartaceus lat. Sec. 541 XV. Folior. 377. 4. charactere praegrandi crassoque perscriptus et quondam *Wenceslai Roffii* Sacerd. qui, ut in tot aliis haec tenus recensitis, variis paginis nomen notasque temporum adjecit, est *Commentarius* fusus in V. *Psalmos,* videlicet a CIV. ad CVIII. hoc initio: *Sequitur Psalmus 104us. Confitemini domino et invoke nomen eius &c.* In precedenti psalmo monuit ad laudandum deum ex consideracione beneficiorum eius vniuersae creature exhibitorum &c. Ex his verisimile fit, quae in hoc Cod. extant, Partem esse Commentarii in totum Psalterium, atque hic excussis quam plurimis Commentatoribus non invenio, ad quem magis cum regum phrasi ipsa accederent, quam ad *Alberti M.* Expositionem, quae habetur *Opp. omn.* edit. *Lugd. 1651.* T. VII. f.

XCII.

Codex chartaceus lat. Sec. 147 XVI. Folior. 10. f. continet Metaphrasin Pf. LXXXVIII. Misericordias Domini in aeternum cantabo &c. et Pf. LXXVIII. Deus